Prima instanţă: Judecătoria Chișinău (sediul central), Judecător: Nicolae Șova
Dosarul nr. 2ai-214/24
2-21079782-02-2ai-17062024

D E C I Z I E

14 noiembrie 2024 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

14 noiembrie 2024 mun. Chişinău
în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecător: Ana Panov
Judecători: Natalia Mămăligă şi Ala Malîi

examinând cererea de apel declarată de către lichidatorul Societății cu răspundere limitată "*****" – Stejar Veaceslav,

în cauza la cererea de chemare în judecată depusă de lichidatorul Societății cu răspundere limitată "*****" – Stejar Veaceslav privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Societății cu răspundere limitată "*****" în persoana administratorului *****, cu încasarea din contul lui ***** a sumei de 651 368,78 lei în beneficiul Societății cu răspundere limitată "*****",

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 04 martie 2024, prin care cererea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 27 decembrie 2022, lichidatorul S.R.L. "*****" – Stejar Veaceslav a formulat cerere de chemare în judecată cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. "*****" în persoana administratorului *****, cu încasarea din contul lui ***** a sumei de 651 368,78 lei în beneficiul S.R.L. "*****".

Lichidatorul menționează că pe parcursul perioadei de activitate (perioada de observație, procedura simplificată a falimentului) a întreprins mai multe acțiuni în vederea identificării motivelor stării de insolvență a debitorului, identificarea potențialilor debitori și creditori masei debitoare.

Potrivit răspunsurilor recepționate din partea registrelor publice, instituțiilor publice și băncilor comerciale lichidatorul a constatat că pe numele debitorului nu sunt și nu au fost înregistrate bunuri mobile sau imobile precum și bunuri gajate.

De asemenea Serviciul Vamal a informat că, debitorul nu a efectuat operațiuni în domeniul comerțului exterior și nu are datorii la ”plăți vamale”. Biroul Național de Statistică a informat ci pentru perioada anilor 2018-2020 debitorul nu a prezentat situațiile financiare.

Veaceslav Stejar în calitate de lichidator al debitorului notează că debitorul nu are înregistrate mijloace financiare în conturi, bunuri imobile sau mobile, nu dispune de lichidități, mijloace fixe, stocuri de mărfuri și materiale care i-ar permite acoperirea cheltuielilor procesului și achitarea creanțelor creditorilor.

Prin hotărârea adunării repetate a creditorilor S.R.L. „*****” din 15 august 2022, a fost adoptată hotărârea, prin care s-a pus în sarcina lichidatorului identificarea temeiurilor de atragere la răspundere subsidiară și înaintarea acțiunii privind atragerea la răspundere subsidiară a membrului organului de conducere a S.R.L. „*****” în persoana administratorului statutar *****.

Având în vedere că răspunderea subsidiară constituie o răspundere delictuală a administratorului statutar al societății insolvabile pentru faptele culpabile comise în condițiile art. 248 alin. (1) al Legii insolvabilității, termenul de 3 ani prin prisma art. 272 alin. (4) Cod civil (în redacția la data comiterii faptelor și depunerii acțiunii) / art. 395 alin. (1) Cod civil (în redacția din 01.03.2019) începe a curge de la data când păgubitul (creditorii / lichidatorul S.R.L. „*****”) a cunoscut sau trebuia să cunoască paguba și pe cel care răspunde de ea.

Lichidatorul consideră că s-a dovedit cu certitudine că pagubele cauzate de ***** s-au făcut cunoscute lichidatorului odată cu prezentarea raportului pentru ședința de intentare a procedurii de insolvabilitate din 26 iulie 2021, respectiv din această dată se calculează termenul de 3 ani pentru depunerea acțiunii, acțiunea fiind depusă în termenul legal.

Temei pentru atragerea la răspundere subsidiară constituie nedepunerea cererii introductive în termen (art.248 alin.(1) lit. g) și art.14 din Legea insolvabilității) și continuarea unei activități care duce societatea la insolvabilitate (art.248 alin. (1) lit. f) din Legea insolvabilității). Lichidatorul își întemeiază cererea în baza prevederilor art. 248 alin. (1), lit. f), h) și i) al Legii insolvabilității.

Remarcă lichidatorul că în cuprinsul cererii introductive, creditorul Serviciul Fiscal de Stat a invocat că „conform contului curent generalizat al contribuabilului la situația din 19 aprilie 2021, înregistrează restantă la bugetul public național în sumă de 586 642,46 lei dintre care plăți de bază 374 865,79 lei și majorări de întârziere, amenzi 211 776,67 lei. Restanța față de bugetul public național s-a format în baza dărilor de seamă prezentate de însuși contribuabil

pentru anii 2016-2021, cât și a deciziilor asupra cazului de încălcare a legislației nr. 1415/1/5 din 29 decembrie 2016 nr. 105/26 din 07 martie 2019, obligații care până în prezent nu au fost onorate de debitor".

Prin Decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 1415/1/5 din 29.12.2016, s-a decis de a încasa la bugetul de stat sumele impozitelor, taxelor și amenzii pentru încălcarea legislației fiscale în mărime totală de 69 550,00 lei.

Potrivit art. 11 lit. p) din Codul de executare, sunt documente executorii și se execută conform normelor stabilite de prezentul cod actele emise de către Serviciul Fiscal de Stat privind dispunerea încasării sumelor. Decizia nu a fost contestată de pârâta *****, prin urmare a dobândit efectul autorității lucrului judecat.

Pentru încălcarea legislației cu privire la insolvabilitate, manifestată prin nedepunerea cererii introductive, Gulca Alla a fost sancționată cu amendă contravențională, fapt confirmat prin procesul-verbal cu privire la contravenție seria MF nr. 178698 din 15 martie 2021. Procesul-verbal nu a fost contestat de pârâtă, motiv pentru care faptele stabilite în acesta au un caracter incontestabil. Potrivit art.11 lit. c) din Codul de executare, sunt documente executorii și se execută conform normelor stabilite de prezentul cod - deciziile (hotărârile) contravenționale, inclusiv cele emise de agenții constatatori în limitele competinței atribuite lor prin lege.

Consideră lichidatorul că din data emiterii Deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr.1415/1/5 din 29 decembrie 2016, pârâta ***** în calitate de administrator a S.R.L. „*****" a avut obligația în termen de 30 de zile (până la data de 30 ianuarie 2017) să depună cerere introductivă privind intentarea procedurii de insolvabilitate. Ori, activitatea unei întreprinderi poate fi efectuată dacă patrimoniul acesteia permite continuarea activității, fără a admite restanțe față de creditori. Veaceslav Stejar în calitate de lichidator al debitorului indică că pârâta a avut obligația legală de a depune cererea introductivă până cel târziu la 30 ianuarie 2017, respectiv datoriile apărute după această dată urmează a fi încasate în ordinea acțiunii în răspundere.

Contrar obligației legale, cererea introductivă a fost depusă de creditorul Serviciul Fiscal de Stat la 27 mai 2021. Drept urmare, pârâta nu a manifestat nicio intenție de a depune cererea introductivă și de a înceta continuarea unei activități care duce societatea în mod intenționat la supra îndatorare. Conform tabelului definitiv al creanțelor creditorilor împotriva patrimoniului debitorului, valoarea totală a masei credale admise de lichidator constituie - 651 368,78 lei, dintre care datorii la Bugetul de stat în sumă de 641 558,00 lei.

Lichidatorul invocă că din data limită pentru depunerea cererii introductive (30 ianuarie 2017) când S.R.L. „*****" avea datorii față de Serviciul Fiscal de Stat în mărime de 69 550,00 lei, ca efect al acțiunilor ilicite ale pârâtei de

nedepunere a cererii introductive în termen și continuare unei activități care a dus societatea la supra îndatorare a acumulat datorii suplimentare în mărime de 581 818,78 lei. Prin decizia Serviciului Fiscal de Stat nr.1415/1/5 din 29 decembrie 2016, s-a decis de a încasa la bugetul de stat sumele impozitelor, taxelor și amenzii pentru încălcarea legislației fiscale în mărime totală de 69 550,00 lei, decizie care nu a fost contestată.

Serviciul Fiscal de Stat prin decizia nominalizată, a constatat comiterea următoarelor fapte ilicite de administratorul statutar al S.R.L. „*****” - *****, încălcarea prevederilor art.24 alin. (1) din Codul fiscal, prin ce a condiționat majorarea pierderilor fiscale cu suma de 10 866 lei și diminuarea venitului impozabil cu suma de 30 801,00 lei. Încălcarea prevederilor art.84 alin. (1) din Codul fiscal, prin neplata în termen a impozitului pe venit; încălcarea prevederilor art.8 alin. (2) lit. c) și art.83 alin. (4) din Codul fiscal prin prezentarea informației neautentice în Declarația cu privire la impozitul pe venit, fapt ce a generat obligații suplimentare la buget.

La fel, s-a decis încălcarea prevederilor art. 97 alin. (4) din Codul fiscal, prin necalcularea TVA de la valoarea impozabilă a livrărilor; încălcarea prevederilor art.102 alin. (1) din Codul fiscal, prin neajustarea în scopuri fiscale a TVA și încălcarea prevederilor art.8 alin. (2) lit. c) din Codul fiscal, prin prezentarea informației neautentice cu privire la Declarațiile TVA. Faptele ilicite sus-menționate au cauzat un prejudiciu direct în mărime de 69 550,00 lei, aflat în legătură directă parțial cu suma creanței validate a Serviciului Fiscal de Stat. Suplimentar, prin decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 105/26 din 07 martie 2019, pentru informațiile neautentice prezentate de pârâta cu privire la sediu, s-a aplicat debitorului o amendă în mărime de 5000 lei.

Mai afirmă lichidatorul că, la 20 octombrie 2021, a recepționat actele de control nr.5- 712216 și nr.5-712217 din 11 octombrie 2021 prin care Serviciul Fiscal de Stat a constatat încălcările comise de pârâta ***** și anume nerespectarea modului de întocmire și prezentare a declarației cu privire la impozitul pe venit pe perioada 2019-2020. Totodată s-a constatat nerespectarea modului de întocmire și prezentare a Notei de informare cu privire la salariu și alte plăți, diminuarea sumei TVA aferente bugetului cu suma de 31 893 lei pentru perioada fiscală 2019 ș diminuarea taxei pentru amenajarea teritoriului pentru perioadele T/3/2017 - T/4/2018.

Prin decizia Serviciului Fiscal de Stat nr.660/4084 din 15 octombrie 2021, s-a dispus încasarea din contul S.R.L. „*****” în rezultatul acțiunilor prejudiciabile ale pârâtei ***** menționate supra, suma totală în mărime de 47 584,00 lei.

*Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 04 martie 2024, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de lichidatorul Societății cu răspundere limitată “*****” – Stejar Veaceslav privind atragerea*

*la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Societății cu răspundere limitată "*****" în persoana administratorului *****, cu încasarea din contul lui ***** a sumei de 651 368,78 lei în beneficiul Societății cu răspundere limitată "*****". S-a încasat de la Societatea cu răspundere limitată "*****" (în procedura falimentului) taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 19 541 (nouăsprezece mii cinci sute patruzeci și unu) lei. Taxa de stat urma a fi achitată după examinarea cauzei, dar nu mai târziu de 6 luni din data adoptării de către instanţa de judecată a hotărârii.*

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 06 martie 2024, *lichidatorul Societății cu răspundere limitată "*****" – Stejar Veaceslav* a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 04 martie 2024. Ulterior, la data de 26 iunie 2024 a depus cererea de apel motivată.

În motivarea cererii de apel depusă *lichidatorul Societății cu răspundere limitată "*****" – Stejar Veaceslav* a reiterat argumentele indicate în cererea cu privire la atragerea la răspundere subsidiară.

Solicită admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 04 martie, cu emiterea unei noi hotărârii de admitere a cererii de chemare în judecată depusă de lichidatorul Societății cu răspundere limitată "*****" – Stejar Veaceslav privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Societății cu răspundere limitată "*****" în persoana administratorului *****, cu încasarea din contul lui ***** a sumei de 651 368,78 lei în beneficiul Societății cu răspundere limitată "*****".

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel şi a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră apelul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, din următoarele motive.

Potrivit art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității, procesul de insolvabilitate se desfăşoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 8 alin. (6) din Legea insolvabilității, cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 60 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condiţiile examinării cauzei în primă instanţă. Instanţa de apel poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar. Cererile de apel şi de recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepţiile stabilite în prezenta lege.

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

În corespundere cu art. 373 alin. (1) -(3) din Codul de procedură civilă,

instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

Colegiul judiciar verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe în raport cu prevederile art. 238-241 din Codul de procedură civilă constată că, dispoziţiile procedurale sus-invocate au fost respectate, astfel instanţa de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părţi, a constatat şi elucidate pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, concluziile instanţei de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

Din materialul probator rezultă că, la data de 27 decembrie 2022, lichidatorul S.R.L. “*****” – Stejar Veaceslav a înaintat cerere de chemare în judecată cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. “*****” în persoana administratorului *****, cu încasarea din contul lui ***** a sumei de 651 368,78 lei în beneficiul S.R.L. “*****”.

Prin cererea depusă, lichidatorul a cerut atragerea la răspundere subsidiară a lui Cuznețov Iuri în temeiul art. 248 alin. (1) lit. f), h) și i) din Legea insolvabilității.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 04 martie 2024, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de lichidatorul Societății cu răspundere limitată “*****” – Stejar Veaceslav privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Societății cu răspundere limitată “*****” în persoana administratorului *****, cu încasarea din contul lui ***** a sumei de 651 368,78 lei în beneficiul Societății cu răspundere limitată “*****”. S-a încasat de la Societatea cu răspundere limitată “*****” (în procedura falimentului), în contul Statului taxa de stat în mărime de 19 541 lei, care urmează să fie achitată nu mai tîrziu de 6 luni din data adoptării prezentei hotărîri.

Colegiul judiciar apreciază ca fiind legală soluția instanței de insolvabilitate cu privire la netemeinicia cererii depuse de către lichidatorul Societății cu răspundere limitată “*****” – Stejar Veaceslav cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere ale debitorului insolvabil.

Potrivit art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității, la cererea administratorului insolvabilităţii/lichidatorului, a comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, instanţa de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere şi/sau de supraveghere, precum şi de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acţiuni:

a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal;

b) desfăşurarea unei activităţi comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului;

c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului şi/sau deturnarea (ascunderea) unei părţi din activul debitorului;

d) procurarea de fonduri pentru debitor la preţuri exagerate;

e) ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire;

*f) dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată;*

g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăţilor, de a se plăti cu preferinţă unui creditor în dauna celorlalţi creditori;

*h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14;*

*i) comiterea cu intenţie a altor fapte care au cauzat insolvabilitatea debitorului.*

Astfel, existența a cel puțin uneia dintre aceste condiții speciale, menționate la art. 248 alin. (1), lit. a)-i) din Legea insolvabilității, alături de condițiile generale ale răspunderii civile menționate mai sus, generează un raport juridic civil de natură delictuală, care se caracterizează sub aspectul conținutului său, în dreptul administratorului insolvabilității/lichidatorului de a pretinde de la membrii organelor de conducere a debitorului insolvabil precum și de la orice altă persoană să suporte o parte din datoriile debitorului insolvabil, dacă aceștia au cauzat insolvabilitatea debitorului prin una dintre acţiunile prevăzute de art. 248, alin. (1), lit. a)-i) din Legea insolvabilității.

Totodată, se reține că, pe lângă aceste condiții generale și speciale ale răspunderii civile delictuale și cumulativ cu acestea, pentru angajarea răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil, este necesar ca aceste persoane să fi deținut calitatea de membru al organelor de conducere a debitorului insolvabil în sensul specificat la art. 247 alin. (1) din Legea insolvabilității la data intentării procesului de insolvabilitate sau pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Aceasta, însă, este regula generală, de la care se admit excepții, legiuitorul menționând în textul art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității cu referire la

subiecții de drept pasibili să fie atrași la răspundere subsidiară sintagma „precum și de orice altă persoană”, condiția de bază fiind ca între acțiunile ilicite imputabile membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil sau oricărei alte persoane și cauzarea stării de insolvabilitate a debitorului să existe o legătură cauzală directă.

Așadar, din prevederile art. 247 alin. (2) din Legea insolvabilității rezultă că prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care deţineau funcţiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum şi celor care au deţinut aceste funcţii pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Colegiul judiciar remarcă că, prin cererea de chemare în judecată, lichidatorul Societății cu răspundere limitată “*****” – Stejar Veaceslav a formulat pretențiile sale în privința organelor de conducere a debitorului Societății cu răspundere limitată “*****” în persoana administratorului *****, invocând prevederile art. 248 alin. (1) lit. f), h) și i) din Legea insolvabilității.

Instanța de apel a stabilit că, lichidatorul Societății cu răspundere limitată “*****” – Stejar Veaceslav pretinde atragerea la răspundere a lui ***** și încasarea a sumei 651 368,78 lei în beneficiul Societății cu răspundere limitată “*****”.

În acest sens, Colegiul judiciar reține că, pentru a fi angajată răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor condiţii, și anume: existenţa prejudiciului, comiterea unei fapte ilicite dintre cele enumerate de lege, existenţa legăturii de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciu şi vinovăţia persoanei a cărei răspundere se cere. Iar în caz de pluralitate, răspunderea persoanelor indicate este solidară, cu condiția ca apariția stării de insolvabilitate să fie actuală sau anterioară perioadei în care și-au exercitat mandatul ori au deținut poziția, ce ar fi putut cauza insolvabilitatea debitorului.

Astfel, se constată că, lichidatorul Societății cu răspundere limitată “*****” – Stejar Veaceslav, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, nu a demonstrat circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Or, simpla existență a creanței nu impune instanța de judecată atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului, în lipsa culpei acestora și a legăturii cauzale dintre acțiunile/inacțiunile acestora și survenirea stării de insolvabilitate.

Instanța de apel remarcă faptul că, răspunderea subsidiară reprezintă o formă a răspunderii juridice clasice, iar atragerea persoanei culpabile la măsurile coercitive ale statului prin intermediul instanțelor de judecată presupune stabilirea prin probe pertinente și concludente a următoarelor elemente esențiale: fapta ilicită, vinovăția, legătura cauzală dintre faptă și urmările provocate.

Prin urmare, aceste condiții generale și speciale ale răspunderii civile delictuale și cumulativ cu acestea, pentru angajarea răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil, este necesar ca aceste persoane să fi deținut calitatea de membru al organelor de conducere a debitorului insolvabil în sensul specificat la art. 247 alin. (1) din Legea insolvabilității la data intentării procesului de insolvabilitate sau pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Astfel, din prevederile art. 247 alin. (2) din Legea insolvabilității rezultă că, prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum și celor care au deținut aceste funcții pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

În calitate de temei de drept pentru atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a S.R.L. "*****" în persoana administratorului ***** sunt invocate prevederile art. 248 alin. (1) al Legii insolvabilității lit. f), h) și i) alin. (1) art. 248 din Legea insolvabilității, adică ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei; nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14; comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

Conform alin. (4) și (5) al aceluiași articol, în caz de pluralitate, răspunderea persoanelor prevăzute la alin. (1) este solidară, cu condiţia ca apariţia stării de insolvabilitate să fie actuală sau anterioară perioadei în care şi-au exercitat mandatul ori au deţinut poziţia ce ar fi putut cauza insolvabilitatea debitorului. Persoanele în cauză se pot apăra de solidaritate dacă, în organele colegiale de conducere ale debitorului, s-au opus actelor sau faptelor care au cauzat insolvabilitatea sau dacă au lipsit de la luarea deciziilor care au cauzat insolvabilitatea şi au făcut să se consemneze, ulterior luării deciziei, opoziţia lor la aceste decizii. Măsura prevăzută la alin. (1) se prescrie în termen de 3 ani de la data la care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat starea de insolvabilitate, dar nu mai devreme de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate.

Or, pentru întrunirea exigențelor înaintate față de răspunderea membrilor organelor de conducere ale debitorului, este necesar de stabilit următoarele circumstanţe/condiţii: a) în privinţa întreprinderii debitoare să fie intentat procesul de insolvabilitate; b) Cererea de atragere la răspundere să fie înaintată de administratorul insolvabilităţii sau lichidatorul întreprinderii debitoare, a comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim; c) Să fie identificate persoanele pasibile de răspundere pentru apariţia stării de insolvabilitate a debitorului; d) Apariția stării de insolvabilitate să fie actuală sau anterioară perioadei în care persoanele pasibile răspunderii subsidiare şi-au

exercitat mandatul ori au deţinut poziţia ce ar fi putut cauza insolvabilitatea debitorului; e) Prin acțiunile persoanelor responsabile să fi fost cauzată insolvabilitatea întreprinderii. De aici rezultă şi concluzia că urmează de stabilit în mod cert 3 semne componente ale răspunderii: acțiunea/inacțiunea persoanelor responsabile, urmarea sub formă de insolvabilitate a întreprinderii, legătura de cauzalitate dintre comportamentul comisiv/ omisiv şi rezultatul prejudiciabil; f) Măsura de suportare a datoriile debitorului insolvabil să nu fie prescrisă extinctiv; g) Suportarea datoriilor debitorului insolvabil poate fi dispusă doar în privinţa unei părţi anumite.

Conform art. 247 alin. (1) al Legii insolvabilității, în sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfășoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei țărănești (de fermier), administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii şi membrii comisiilor de lichidare, contabilii.

Potrivit art. 247 alin. (2) prevederile alineatului (1) se aplică persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum şi celor care au deținut aceste funcții pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

*În ceea ce priveşte atragere la răspundere subsidiară - dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată (art. 248 lit. f)),* se impune drept necesară stabilirea următoarelor circumstanțe: momentul inițial și cel final în limitele cărora a avut loc continuarea activității întreprinderii insolvabile, actele de dispoziție în virtutea cărora expres a fost desfăşurată în continuare activitatea aducătoare de prejudiciu întreprinderii de referinţă, legătura cauzală între activitatea desfăşurată şi prejudiciul sub formă de incapacitate de plată a debitorului, intenţia de a aduce întreprinderea la incapacitate de plată, incidenţa termenul de prescripţie extinctivă.

La caz se atestă că, referitor la acest temei nu s-a anexat și nici nu s-a explicat cum anume pârâții a dispus continuarea unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată. La fel, apelantul nu a explicat care anume activitate a debitorului a dus la incapacitatea de plată a acestuia, când a fost dispusă această activitate și cum se încadrează în termenul prevăzut de art. 247 alin. (2) din Legea insolvabilității - 24 de luni anterioare intentării procesului.

Prin urmare, în lipsa indicării concrete care anume activitate cu specificarea acțiunilor culpabile ale pârâților a dus în mod vădit la incapacitate de plată a debitorului, instanța constată că, la caz, nu sunt întrunite condițiile prevăzute a art. 248 alin. (1) lit. f) din Legea insolvabilității.

Respectiv, în speța dedusă judecății nu sunt întrunite condițiile tragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil în baza temeiului analizat.

În concluzie, niciuna dintre faptele imputate pârâtei nu pot fi reținute în vederea antrenării răspunderii delictuale respectiv, temeiul de atragere la răspundere subsidiară stipulat la art. 248 alin. (1) lit. f) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, nu este prezent în speță.

*Cu referire la temeiul de atragere la răspundere subsidiară prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității- nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14,* Colegiul judiciar relevă următoarele.

Instanța de apel constată că, lichidatorul Societății cu răspundere limitată "*****" – Stejar Veaceslav a solicitat atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere pe motiv că, nu ar fi depus cerere de intentare a procesului de insolvabilitate în conformitate cu prevederile art. 14 al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

Potrivit art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilităţii, debitorul este obligat să depună cererea introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile calendaristice din data survenirii temeiurilor indicate în prezentul articol la alin. (2) şi la art. 10 alin. (2), iar conform alin. (4) al aceluiași articol dacă debitorul nu depune cererea introductivă în cazurile şi în termenul prevăzut în prezentul articol, persoana care, în conformitate cu legislaţia în vigoare, are dreptul de a reprezenta debitorul, asociaţii cu răspundere nelimitată şi lichidatorul debitorului răspund subsidiar în fața creditorilor pentru obligaţiile apărute după expirarea termenului prevăzut la alin. (1).

Inacţiunea prevăzută de art. 248, alin. (1), lit. h) din Legea insolvabilităţii, adică nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14, spre deosebire de celelalte temeiuri prevăzute în art. 248, alin. (1) din Legea insolvabilităţii, are specificul său şi anume: inacţiunile prevăzute la acest articol nu duc la apariţia stării de insolvabilitate or, anume apariţia acestei stări de insolvabilitate îl obligă pe administratorul întreprinderii să depună cerere introductivă.

Nedepunerea cererii introductive, duce la încasarea doar a obligaţiilor, apărute după expirarea termenului prevăzut la art. 14, alin. (3) din Legea insolvabilităţii, neavând relevanţă suma creanţelor validate în cadrul procesului de insolvabilitate.

Corespunzător, pentru atragerea la răspundere subsidiară prin prisma acestui articol, urma a fi stabilită data survenirii stării de insolvabilitate, termenul limită de depunere a cererii introductive, obligaţiile, apărute după expirarea acestui termen.

După cum a stabilit și instanța de fond, pentru a stabili vina şi a atrage la răspundere subsidiară organele de conducere şi/sau de supraveghere a debitorului, urmează să fie întrunite anumite condiţii şi anume: să existe un prejudiciu, să existe o faptă ilicită, să existe un raport de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciu, precum şi fapta să fie săvârşită cu vinovăţie.

Astfel, în ce priveşte situaţia din speţă, Colegiul judiciar consideră că, instanța de fond just și întemeiat a constatat că, nu sunt întrunite condiţiile necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale a membrilor organelor de conducere ale debitorului, or lichidatorul nu a demonstrat prin probe concludente şi pertinente că apariţia stării de insolvabilitate a debitorului s-ar datora anume acţiunilor ilegale din partea acestei persoane.

Cu referire la aserțiunile apelantului precum că, Gulco Ala nu a înaintat în termen cerere introductivă de constatare a insolvabilităţii SRL ” *****” Colegiul observă că, pentru identificarea neexecutării obligaţiei administratorului unei societăţi comerciale de a depune cerere introductivă, urmează iniţial de a fi determinat concret momentul survenirii temeiurilor de insolvabilitate în raport cu activitatea debitorului sub forma incapacităţii de plată.

Instanța de apel reține că, apelantul nu a anexat probe din care ar rezulta cert data la care a survenit starea de insolvabilitate a SRL ” *****”. Respectiv, în lipsa probării momentului survenirii stării de insolvabilitate, nu poate să-şi bazeze hotărârea sa pe presupunerile lichidatorului, care nu sunt confirmate prin nici un fel de mijloace de probă, ci doar pe fapte cert stabilite în procesul examinării cauzei, confirmate prin probe admisibile şi pertinente.

Concomitent, Colegiul conchide că nu a fost demonstrată legătura cauzală dintre suma pretinsă de către lichidator a fi încasată în mărime de 651 368,78 lei şi inacţiunea administratorului Gulco Ala de nedepunere a cererii introductive în termenul prevăzut de art. 14, alin. (3) din Legea insolvabilităţii.

La caz, instanța de apel ține să menționeze că lichidatorul nu a făcut dovada că datoria debitorului în sumă de 651 368,78 lei, sumă care se solicită a fi încasată de la membrii organelor de conducere, a apărut după expirarea termenului de 30 de zile de depunere a cererii introductive, deoarece potrivit art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilităţii, membrii organelor de conducere răspund subsidiar doar pentru obligaţiile apărute după expirarea termenului de 30 de zile din momentul survenirii temeiurilor de depunere a cererii introductive prevăzute la art. 14 alin. (2) al Legii insolvabilităţii.

Respectiv, nu a fost făcută o diferențiere între sumele datorate de debitor care au apărut până la data pe care o consideră a fi obligatorie de a depune cererea introductivă și cele care au apărut după acea dată. Iar instanța de judecată nu poate să-și bazeze hotărîrea sa pe presupunerile reclamatului, care nu sunt

confirmate prin nici un fel de mijloace de probă, ci doar pe fapte cert stabilite în procesul examinării cauzei, confirmate prin probe admisibile și pertinente.

Mai mult, potrivit actului de primire-predare a documentelor din 06 iulie 2021 și actul de primire-predare a documentelor nr. 2 din 20 octombrie 2021, S.R.L. „*****”, în persoana lui ***** a predat, iar lichidatorul Veaceslav Stejar a primit contabilitatea întreprinderii, inclusiv informațiile cu privire la faptul că întreprinderea dispune bunuri care urmează a fi valorificate, și anume bunuri sub formă de unități de transmisiune, programe și altele.

În acest sens, instanța de insolvabilitate correct a constatat lipsa oricăror probe care ar demonstra întreprinderea de către lichidator al acțiunilor în scopul valorificării bunurilor respective și aprecierii cuantumului patrimoniului disponibil al S.R.L. „*****”, care să poată afirma că valoarea creanțelor îi este superioară patrimoniului.

În acest context, Colegiu reține că, din constatările făcute mai sus, se constată existența unor bunuri materiale în proprietatea S.R.L. „*****”, nevalorificate de către lichidator, însă valoarea de bilanț al acestor bunuri depășea suma de 400 000 lei, astfel nu se atestă cu certitudine că activitatea întreprinderii urma a fi sistată în sensul Legii insolvabilității.

Mai reține instanța că, norma care reglementează instituția răspunderii subsidiare, art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității, prevede expres că, la cererea administratorului insolvabilității/lichidatorului, a comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, instanța de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere şi/sau de supraveghere, precum şi de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea. Atât norma legală imperativ indică că, pot fi suportate de membrii organelor de conducere doar o parte din datoriile debitorului insolvabil. Însă, lichidatorul solicită încasarea de la pârâta ***** a sumei totale a creanțelor sale validate în tabel, în mărime de 651,368,78 lei.

Deci, instituția răspunderii subsidiare nu este aplicabilă în speță pârâtei, deoarece vreo careva culpă pentru cauzarea stării de insolvabilitate a întreprinderii, nu s-a depistat.

Distinct de cele relatate, instanța de judecată, în ipoteza o reductio ad absurdum și acceptării faptului întrunirii celor două temeiuri prevăzute la art. 248 alin. (1) lit. f), h) din Legea insolvabilității, invocate în acțiune, constată că acțiunile imputate pârâtei ***** se datează cu mult mai devreme de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate.

În conformitate cu art.248 alin. (5) din Legea insolvabilităţii, măsura prevăzută la alin. (1) se prescrie în termen de 3 ani de la data la care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat starea de insolvabilitate, dar nu mai devreme de 2 ani de la data hotărîrii de intentare a

procedurii de insolvabilitate.

Astfel, instanța de judecată statuează că, în vederea atragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului nominalizați la art. 247 al Legii insolvabilității, acțiunile culpabile prevăzute în alin. (1) art. 248 din aceeași Lege, trebuie să fi fost comise de către aceștia cu cel mult 2 ani înainte de intentarea procesului de insolvabilitate în privința debitorului.

Prin urmare, termenul de 2 ani se extinde faţă de acţiunile prevăzute la art. 248 alin. (1) literele a) - i) din Lege în privinţa persoanelor cărora le pot fi incriminate aceste acţiuni, calculat la situaţia anterioară insolvabilităţii, adică "până la intentarea procesului de insolvabilitate", ceea ce după sens este similar cu sintagma "nu mai devreme de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate ".

În situaţia din speţă, se atestă cu certitudine faptul că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău /sediul central/ din 26 iulie 2021, s-a constatat insolvabilitatea debitorului S.R.L. „*****", membrii organelor de conducere a debitorului, ar putea fi atraşi la răspundere subsidiară în cazul în care ar fi întreprins careva acţiuni ilegale, în perioada iulie 2019 - 2021 şi s-ar face responsabili de starea de insolvabilitate survenită anume în această perioadă de timp.

Totodată, lichidatorul a indicat că, restanța față de bugetul public național s-a format în baza dărilor de seamă prezentate de însuși contribuabil pentru anii 2016-2021, cât și a deciziilor asupra cazului de încălcare a legislației nr. 1415/1/5 din 29 decembrie 2016 nr. 105/26 din 07 martie 2019.

Reieșind din faptul că, organul fiscal a constatat încălcările comise de S.R.L. „*****" și a dispus încasarea restanțelor la bugetul național și al amenzilor, penalităților și altor plăți prin decizia asupra cazului de încălcare a legislației nr. 1415/1/5 din 29 decembrie 2016, care pe de altă parte este unicul document executoriu în baza căruia au fost validate creanțele acestui creditor, instanța constată că acest eveniment juridic datează cu finele anului 2016, iar insolvabilitatea debitorului S.R.L. „*****" s-a constatat la 26 iulie 2021.

Totodată, pentru existenţa răspunderii subsidiare şi întru imputarea acesteia în vina administratorului debitorului, urmează să fie întrunite integral condiţiile atragerii la răspundere subsidiară, iar în caz contrar, oricât de deranjant şi/sau prejudiciabil nu ar fi comportamentul celui învinovăţit, răspunderea subsidiară nu poate surveni.

Astfel, în baza art. 248 al Legii insolvabilităţii, pentru angajarea răspunderii subsidiare, în cazul dedus judecăţii, a membrilor de conducere S.R.L. „*****", urmează a fi stabilit în afara oricărui dubiu rezonabil că acestuia din urmă îi este imputabilă apariţia stării de insolvabilitate a debitorului, fapt care la caz nu a fost demonstrat

Prin urmare, este nejustificată atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului "*****" – *****, prin prisma lit. h) al art. 248 alin. (1) al Legii insolvabilităţii.

*În privința pretenției lichidatorului privind angajarea răspunderii subsidiare în temeiul art. 248 alin.(1) lit. i) al Legii insolvabilității - comiterea cu intenție a altor fapte care au cauzat insolvabilitatea debitorului, instanța îl consideră a fi unul declarativ şi lipsit de suport probatoriu.*

Din analiza argumentelor invocate de lichidator la acest temei, se invocă faptul că, prin decizia Serviciului Fiscal de Stat nr.1415/1/5 din 29 decembrie 2016, s-a decis de a încasa la bugetul de stat sumele impozitelor, taxelor și amenzii pentru încălcarea legislației fiscale în mărime totală de 69 550,00 lei, decizie care nu a fost contestată, iar prin această acțiune s-a înrăutățit situația financiară a debitorului S.C. „*****" S.R.L.

Or, dispozițiile art. 248 din Legea insolvabilității nu instituie automat prezumția de culpă a membrului organului de conducere, dar prevăd în concret natura faptelor păgubitoare pentru societatea debitoare, fapte care au contribuit la ajungerea acesteia în stare de insolvabilitate și care pot antrena răspunderea unor persoane din organele sale de conducere. Așadar, stabilirea existenței unor asemenea fapte și a măsurii în care ele au contribuit la ajungerea în stare de insolvabilitate a debitorului se face cu respectarea tuturor normelor procedurale aplicabile pe baza unui probatoriu complet și pertinent.

Din acest considerent, instanța de fond întemeiat a constatat că, nu urmează a fi aplicate la caz prevederile art. 248 alin. (1) lit. i) din Legea insolvabilității, or probatoriul nu demonstrează cu certitudine argumentele expuse de către apelant, în sensul art. 118 CPC al RM.

Respectiv, în speța dedusă judecății nu sunt întrunite condițiile tragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil în baza temeiurilor analizate.

Prin urmare, instanța de insolvabilitate just a conchis asupra netemeiniciei cererii de atragere la răspundere subsidiară și a respins acțiunea.

Urmează a fi supus criticii afirmațiile apelantului ichidatorul Societății cu răspundere limitată "*****" – Stejar Veaceslav că, instanța nu s-a expus asupra argumentelor invocate de acesta, deoarece din hotărârea contestată se atestă cu certitudine că prima instanță a oferit răspunsuri la fiecare argument indicat în cererea de atragere la răspundere subsidiară.

Astfel, instanța de fond a supus aprecierii toate argumentele invocate de către apelant în cererea de atragere la răspundere subsidiară, identificând care sunt condițiile atragerii la răspundere subsidiară și stabilind că în speță, cererea de atragere la răspundere subsidiară nu reține circumstanțele și/sau împrejurări de facto cărora li s-a datorat survenirea stării de insolvabilitate a întreprinderii

debitoare.

În consecință, Colegiul conchide că toate argumentele apelantului invocate în apelul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea hotărârii contestate și urmează a fi respinse.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai şi alţii contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că, instanța de insolvabilitate a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, a aplicat corect normele de drept material şi procedural, pronunțând o hotărâre legală şi întemeiată, iar temeiurile invocate de către apelant sunt neîntemeiate, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge apelul și de a menține hotărârea contestată.

Totodată, avînd în vedere faptul că, apelul declarat de către lichidatorul Societății cu răspundere limitată “*****” – Stejar Veaceslav, în cauza la cererea de chemare în judecată depusă de lichidatorul Societății cu răspundere limitată “*****” – Stejar Veaceslav privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Societății cu răspundere limitate “*****” în persoana administratorului *****, a fost respins, taxa de stat în beneficiul statului pentru examinarea cererii de chemare în judecată în mărime de 17 077,35 lei urmează a fi încasată din contul societății cu răspundere limitate “*****”, care urmează a fi achitată nu mai tîrziu de 6 luni de la data adoptării deciziei.

În conformitate cu art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității, art. 385 alin. (1) lit. a), art. 389 și art. 390 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de către lichidatorul Societății cu răspundere limitată “*****” – Stejar Veaceslav.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 04 martie 2024, la cererea de chemare în judecată înaintată de către lichidatorul Societății cu răspundere limitată “*****” – Stejar Veaceslav privind atragerea la răspundere

subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Societății cu răspundere limitată “*****” în persoana administratorului *****, cu încasarea din contul lui ***** a sumei de 651 368,78 lei în beneficiul Societății cu răspundere limitată “*****”.

Se încasează din contul societății cu răspundere limitate “*****”, în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 17077 (șaptesprezece mii șaptezeci și șapte lei) 35 bani care urmează a fi achitată nu mai tîrziu de 6 luni de la data adoptării deciziei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei, judecător: Ana Panov

Judecători: Natalia Mămăligă

Ala Malîi